

Perinatális Biobank és biomarker kutatások terhességi kórképekben

**Than Nándor Gábor
Reprodukció Rendszerbiológiája Kutatócsoport
MTA TTK Enzimológiai Intézet**

**A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE – HATÁRTALAN TUDOMÁNY
Biomarker kutatások és biobank
a személyre szabott orvoslás szolgálatában
2018. november 6.**

Előadás témái

A stylized illustration of a woman in a red robe holding a baby, set against a background of swirling yellow and orange waves and a dark blue sky with stars. The woman is on the left, looking towards the right. The waves are large and flowing, filling the lower and right portions of the image. The sky is dark blue with several bright stars.

1) Terhességi kórképek

2) Perinatális Biobank

3) Biomarker kutatásaink

I. Terhességi kórképek

TODAY

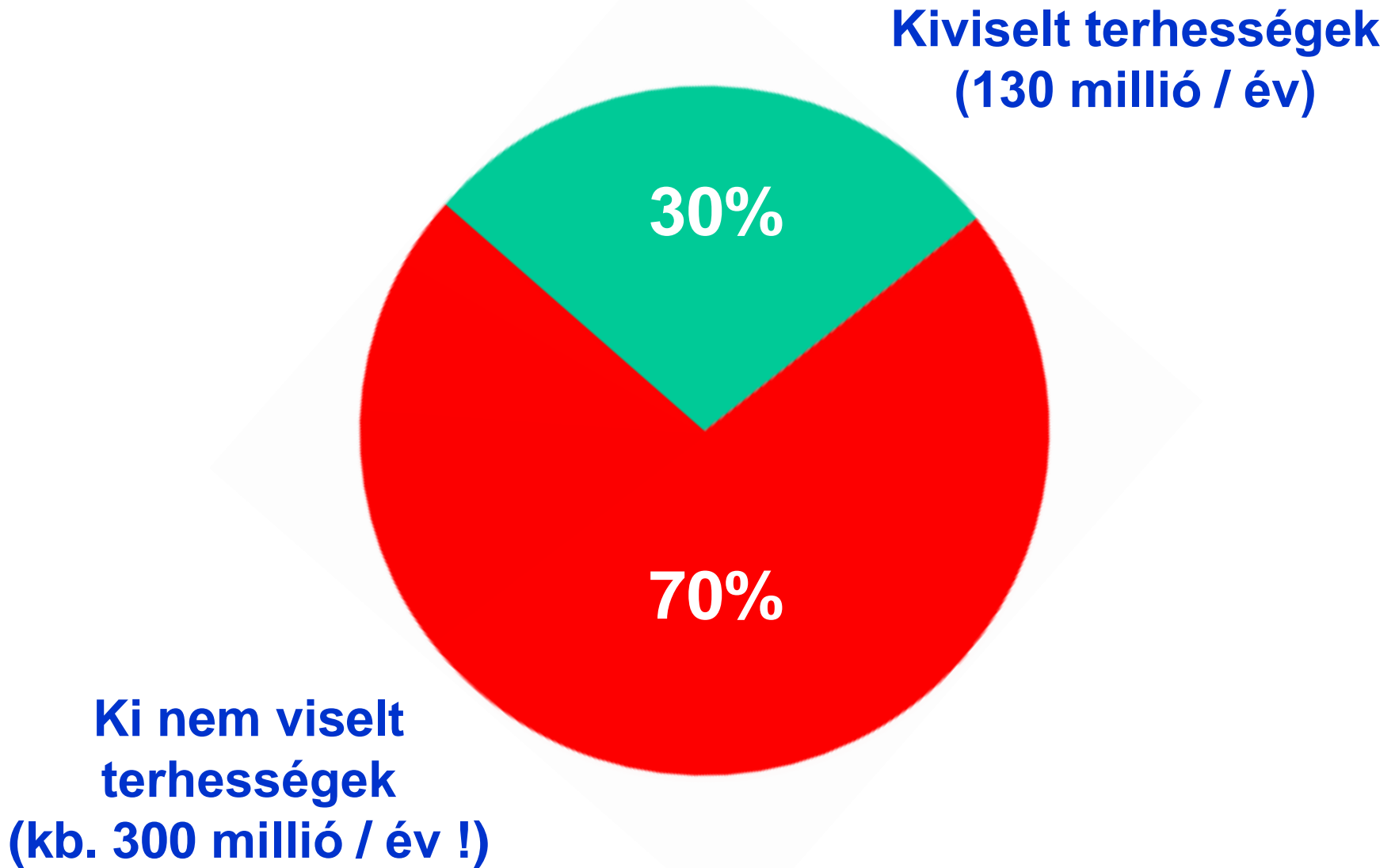
more than

350,000

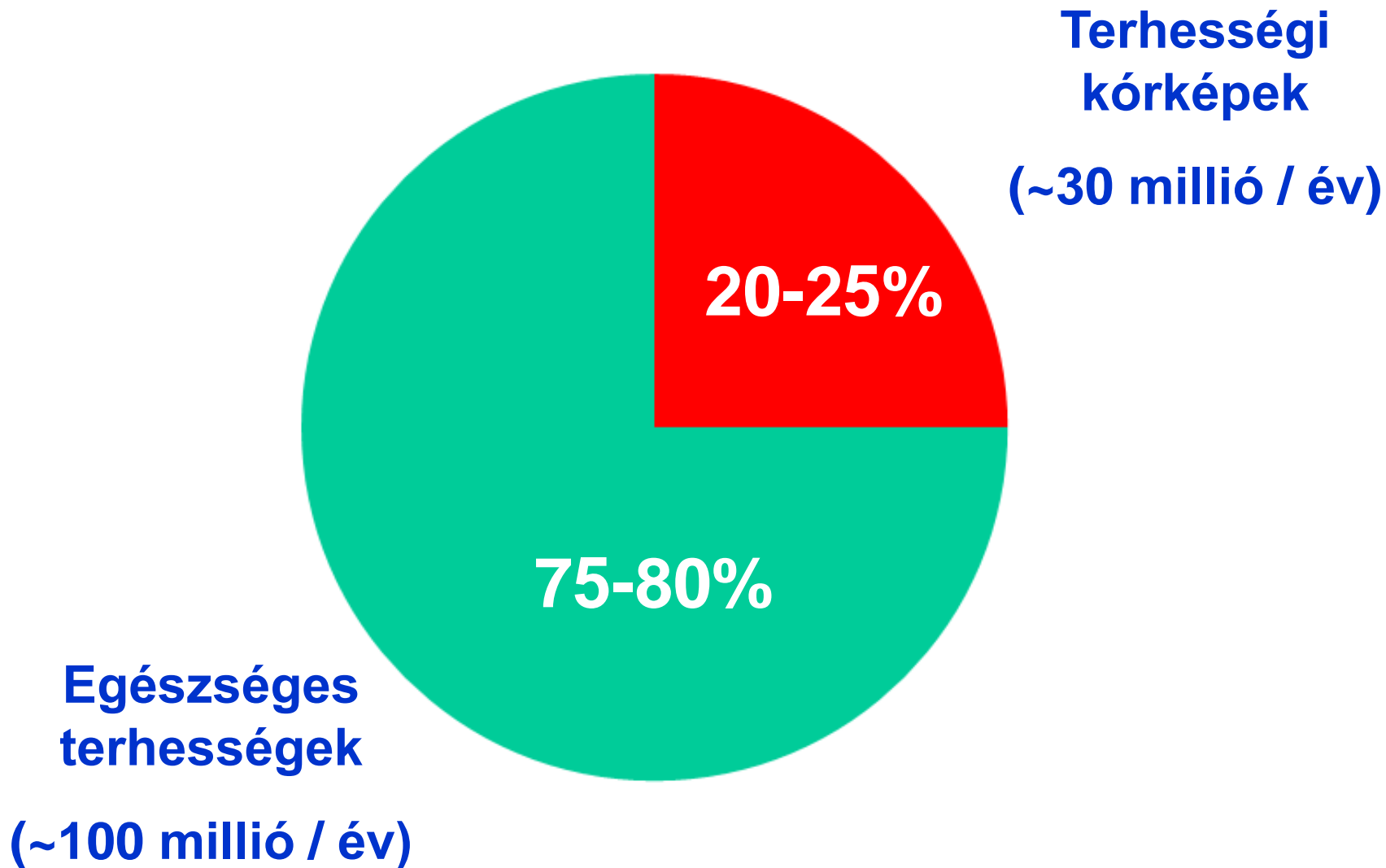
BABIES

will set foot on the planet

Terhességek 50-70%-a megszakad

Kiviselt terhességek 20-25%-a kóros

Sorozatgyilkos kórképek (pl. praeeclampsia)

- **Terhességek 5-8%-a érintett (10 millió eset évente)**
- **76.000 anyai halál / 500.000 perinatális halál**
- **7 milliárd USD kezelési költség USA-ban évente**

von Dadelszen P et al. Hypertens. Pregnancy, 2003, 22, 143.

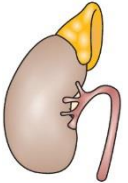
ACOG practice bulletin. Diagnosis and management of preeclampsia and eclampsia. 2002. Obstet Gynecol. 2002, 99, 159.

National High Blood Pressure Education Program Working Group on High Blood Pressure in Pregnancy. Am J Obstet Gynecol, 2000, 183, S1

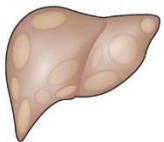
Két vagy több beteg !!!

Görcsök
Agyvérzés

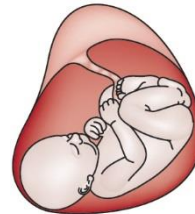
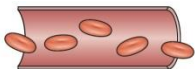

Veseelégtelenség

Májelégtelenség

Véralvadási zavarok

Éretlenség
Alacsony testsúly
Retardáció

Agyvérzés

Tüdő éretlenség
Légzési problémák

von Dadelszen P et al. Hypertens. Pregnancy, 2003, 22, 143.

ACOG practice bulletin. Diagnosis and management of preeclampsia and eclampsia. 2002. Obstet Gynecol. 2002, 99, 159.

National High Blood Pressure Education Program Working Group on High Blood Pressure in Pregnancy. Am J Obstet Gynecol, 2000, 183, S1

Súlyos következmények

von Dadelszen P et al. Hypertens. Pregnancy, 2003, 22, 143.

ACOG practice bulletin. Diagnosis and management of preeclampsia and eclampsia. 2002. Obstet Gynecol. 2002, 99, 159.

National High Blood Pressure Education Program Working Group on High Blood Pressure in Pregnancy. Am J Obstet Gynecol, 2000, 183, S1

Legfőbb problémák

- **Nincs korai diagnózis**

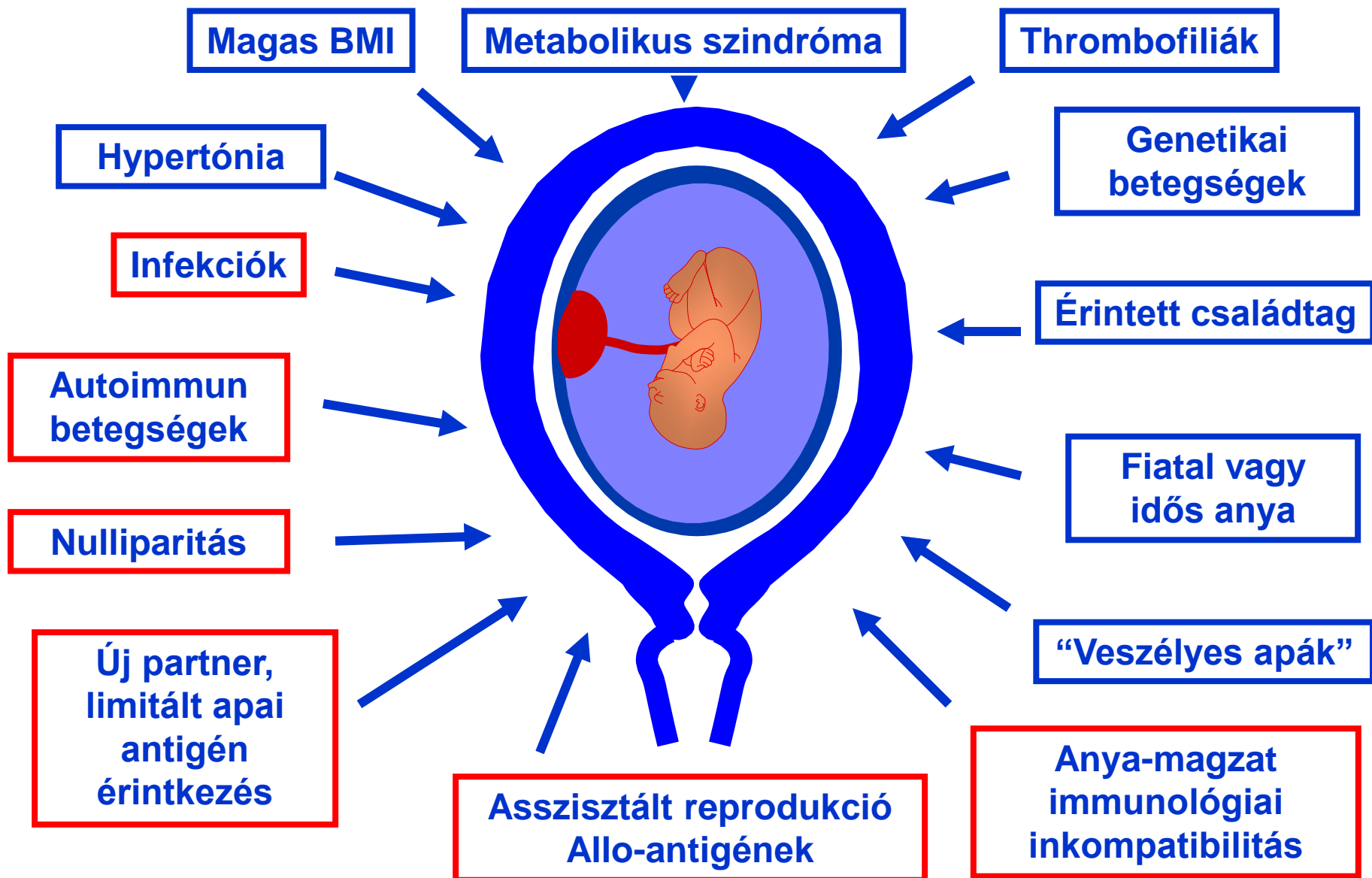
- **Nincs oki terápia**

Mi állhat a háttérben ?

1) Összetett etiológia

Praeclampsia

2) Koraterhességi kezdet

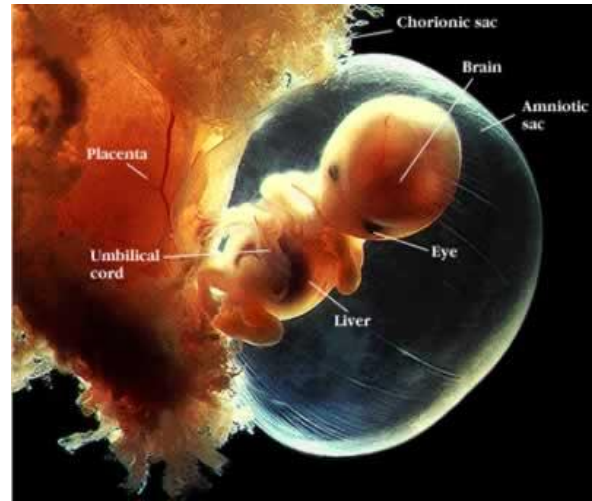

Kialakulás

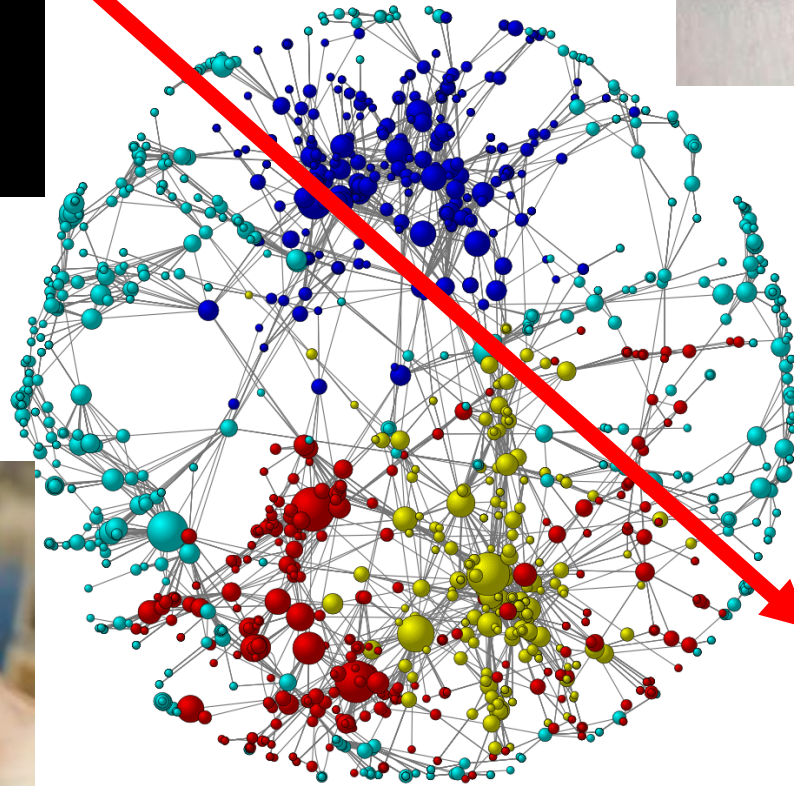
Pre-klinikai fázis

Klinikai fázis (Diagnózis)

3) Összetett kórfolyamatok

Vetélés

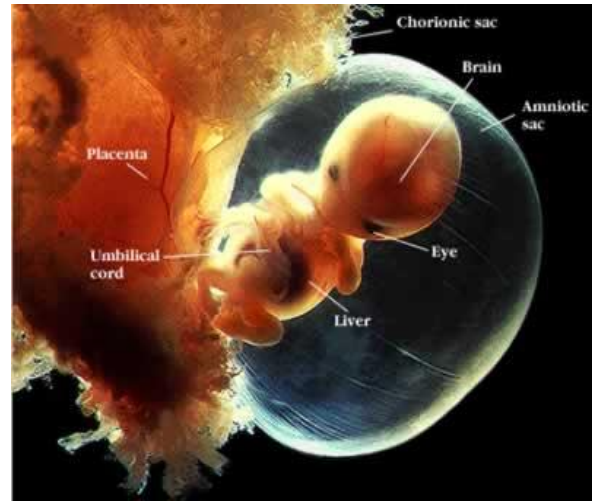

Koraszülés

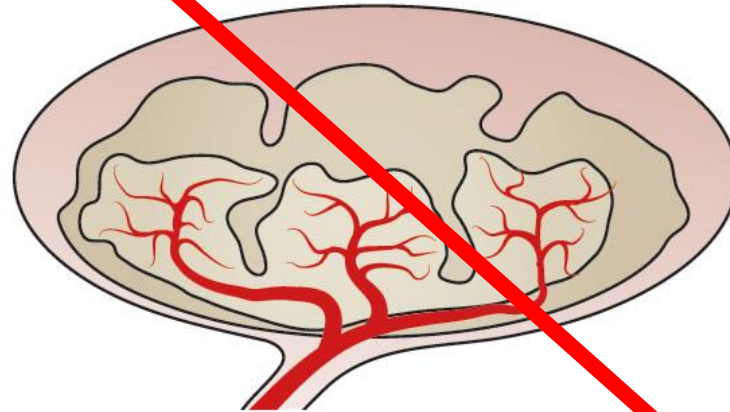

Magzati elhalás

4) Méhlepény betegségei

Vetélés

Méhlepény

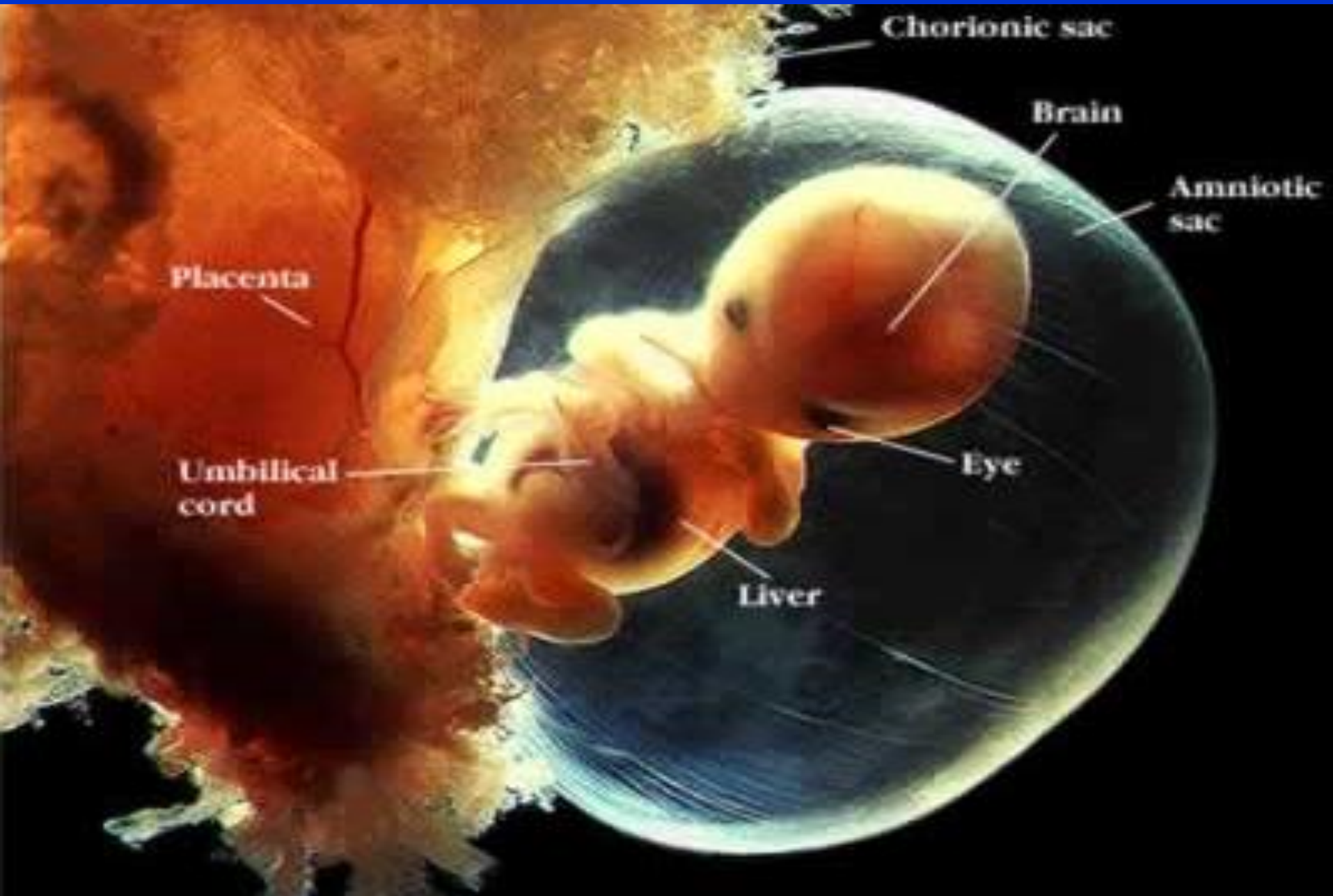

Koraszülés

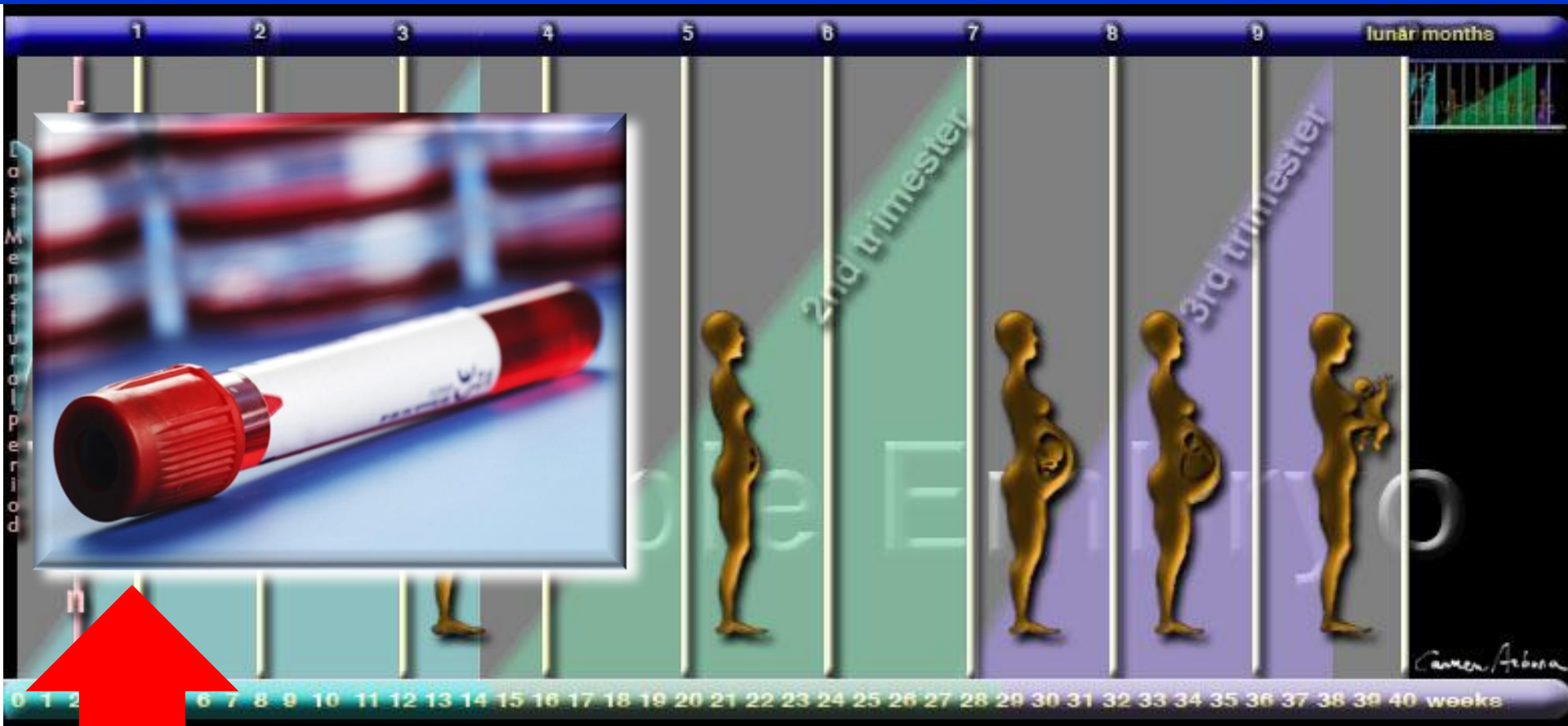

Magzati elhalás

Kutatási megközelítések

1) Vizsgálatok koraterhességben

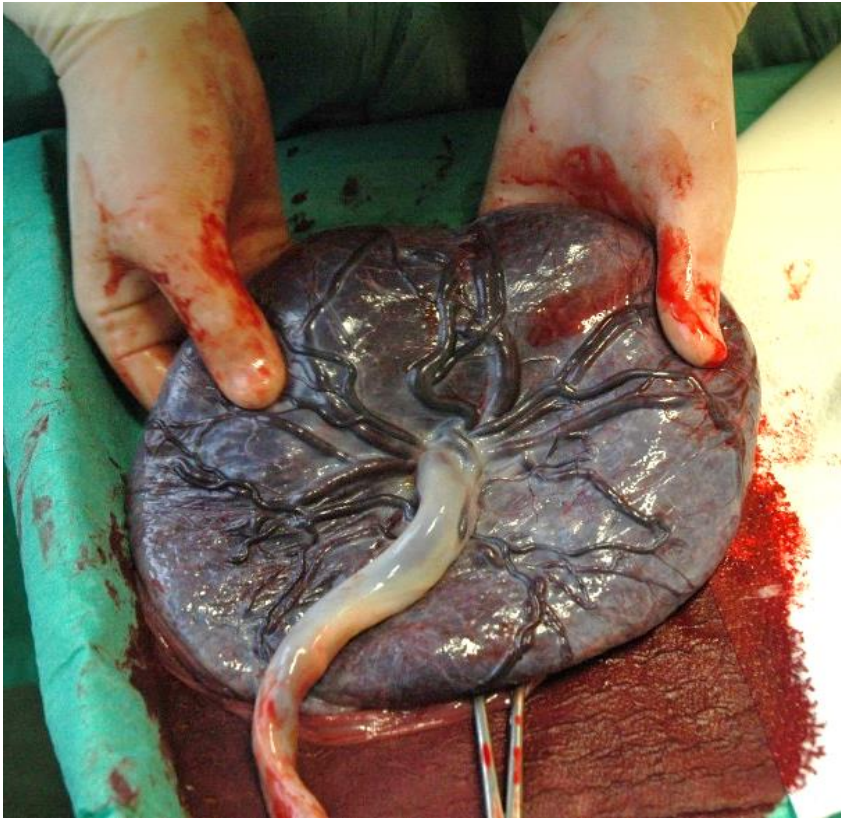
Kialakulás

Pre-klinikai fázis

Klinikai fázis (Diagnózis)

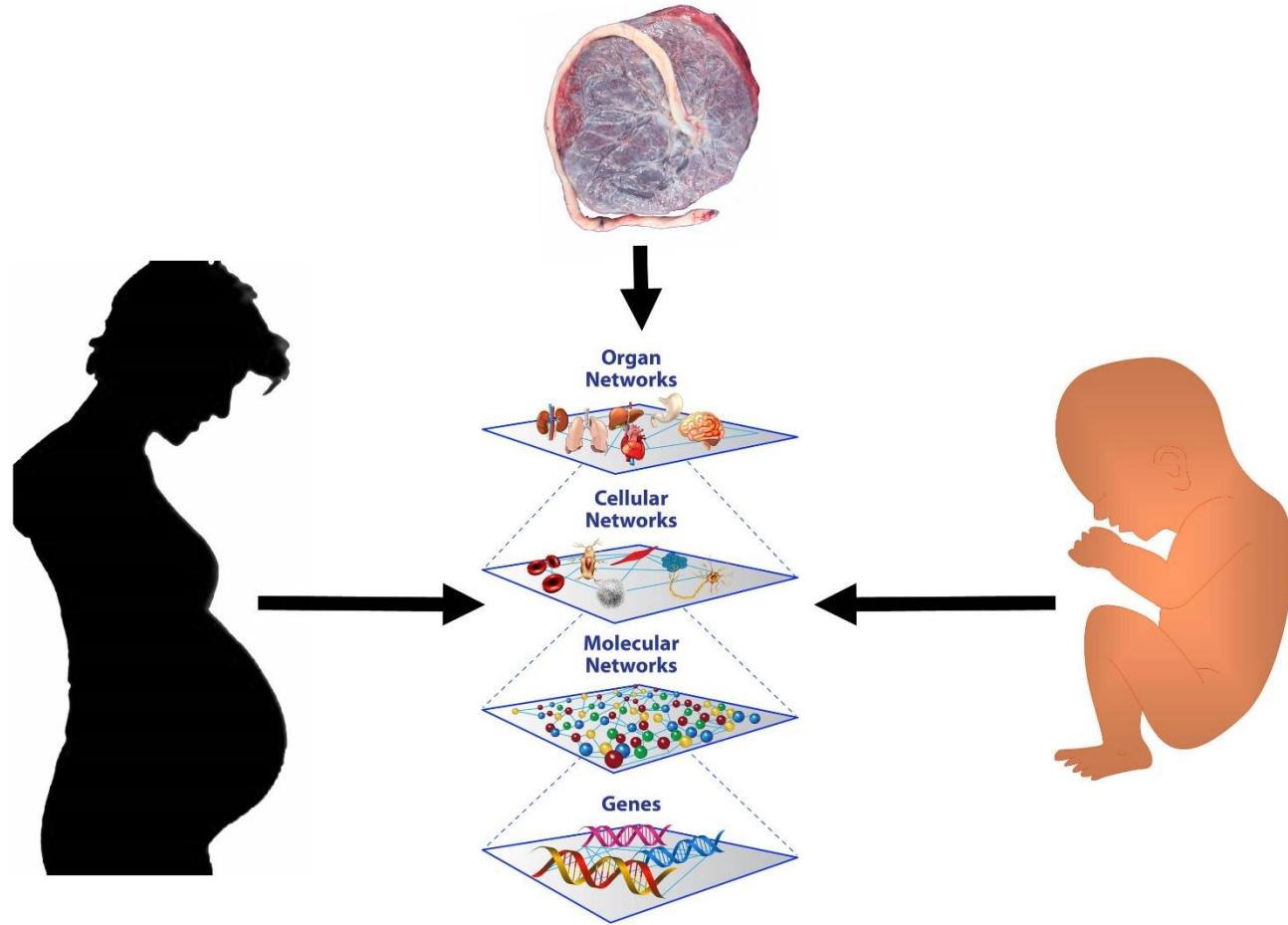
2) Placenta vizsgálata: az intrauterin élet naplója

3) Rendszerbiológiai megközelítés

**Anya, magzat
és placenta
együttes vizsgálata**

Terhességi kórképek többszintű vizsgálatai

Személyre szabott orvoslás

Korai non-invazív diagnosztika

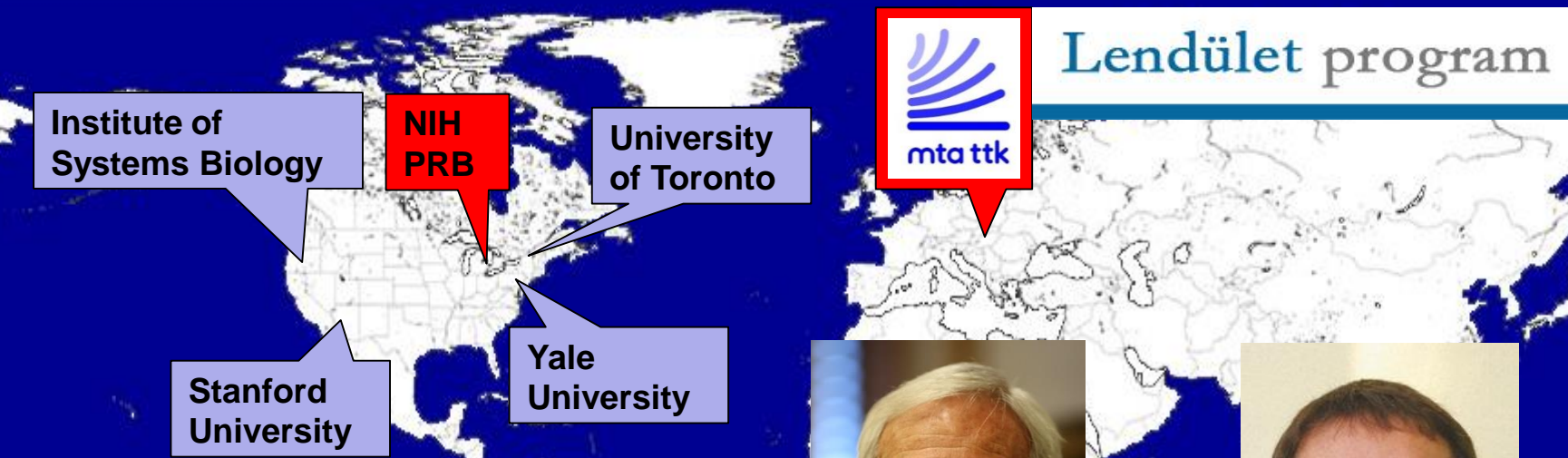
**Személyre szabott terápia
és prevenció**

II. Perinatális Biobank

Reproduktív rendszerbiológiai kutatócsoportok

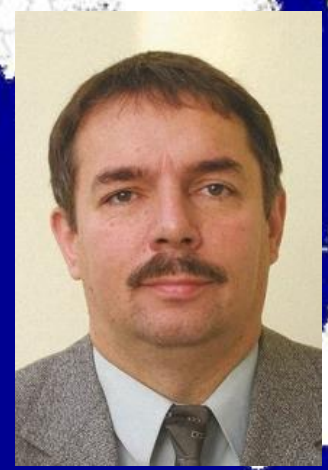
Lendület program

Prof. Dr. Roberto Romero

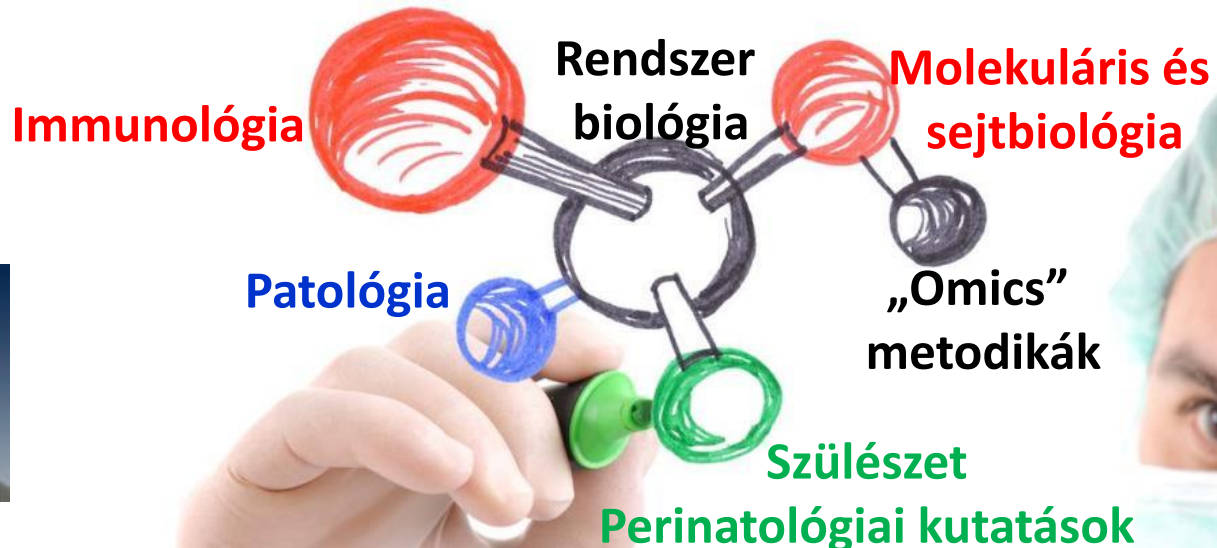
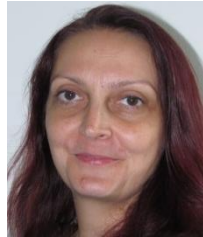

Prof. Dr. Závodszy Péter

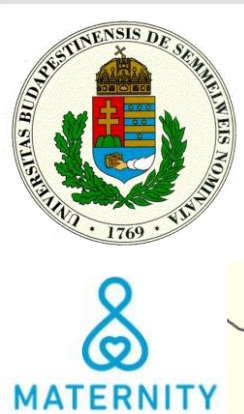

Prof. Dr. Buday László

Multidiszciplináris munkacsoport felállítása

Hazai klinikai kollaborációk beindítása

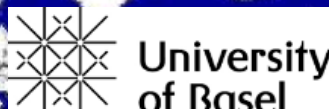

Prof. Dr. Papp Zoltán

Nemzetközi kollaborációk beindítása

Lendület program

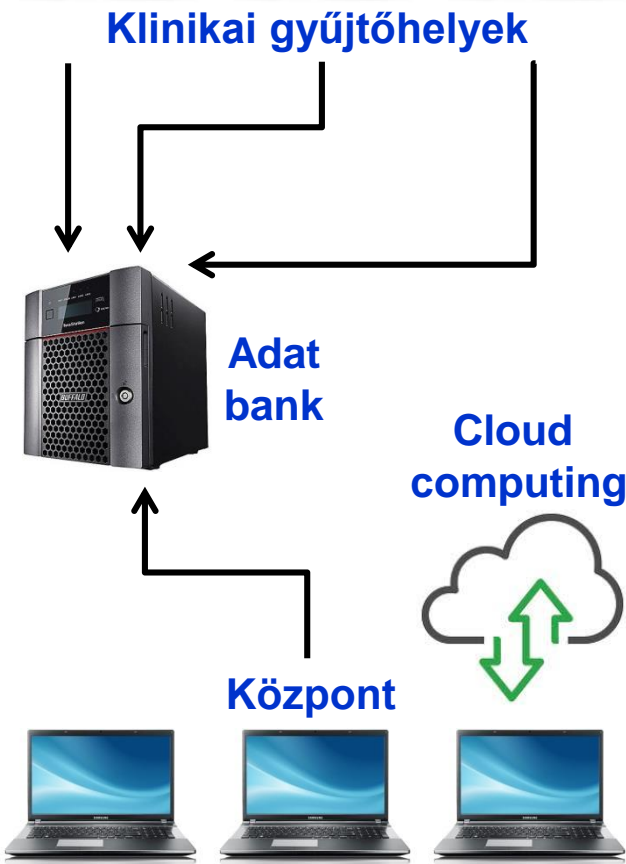

Kutatási infrastruktúra megteremtése

Perinatális Biobank
Anyai vér- és méhlepény
minták tárolása

Placenta Laboratórium
Unikális O₂ / CO₂
kontroller rendszer
hypoxia-ischemia modellhez

Bioinformatika
Szerver- és
laptophálózat

Perinatális Biobankok

- **Lassan növekvő számban**
- **USA**
- **Kanada**

- **UK**
- **Norvégia**
- **Svédország**
- **Finnország**
- **Dánia**
- **Hollandia**
- **Németország**
- **Írország**

- **Dél-Afrika**

Perinatális Biobank

Lendület program

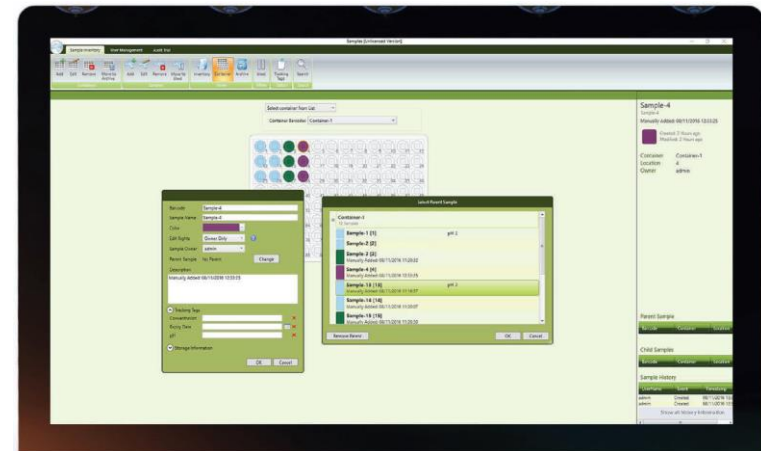
MTA Önrész
MTA Felkészülés
MTA Infrastruktúra

- Pályázati támogatások:
- ÁNTSZ biobanki engedély
- Anyai vér- és méhlepény minták
- Tárolás:
  - Szobahőn
  - -80°C-on
  - Folyékony N₂-ben
- Jelenlegi hűtőkapacitás:
7.500 betegtől
200.000 minta

Perinatális Biobank

- Nemzetközi és ipari biobank standardok
- Folyamatos helység- és hűtő hőmérséklet monitorozás
- Mélyhűtők CO₂ backuppal és hőmérséklet riasztóval
- Szünetmentes tápellátás
- Elektronizált, kódrendszeres mintanyilvántartó rendszer

III. Biomarker kutatásaink

III. Biomarker kutatásaink

- **Praeclampsia**
- **Vetélések**
- **Intrauterin magzati sorvadás**

Lendület program

Preeclampsia

[Articles](#)

THIS ARTICLE IS PART OF THE RESEARCH TOPIC
Fetal-Maternal Immune Interactions in Pregnancy

ORIGINAL RESEARCH ARTICLE

Front. Immunol., 08 August 2018 | <https://doi.org/10.3389/fimmu.2018.01661>

Download Article

Export citation

Integrated Systems Biology Approach Identifies Novel Maternal and Placental Pathways of Preeclampsia

3,057

TOTAL VIEWS

[View Article Impact](#)

 Nandor Gabor Than^{1,2,3,4,5,6*}, **Roberto Romero**^{1,2,7,8,9*}, **Adi Laurentiu Tarca**^{1,2,3,10}, **Katalin Adrienna Kekesi**¹¹, **Yi Xu**^{1,2}, **Zhonghui Xu**^{1,2,12}, **Kata Juhasz**⁴, **Gaurav Bhatti**^{1,2}, **Ron Joshua Leavitt**¹³, **Zsolt Gelencser**⁴, **Janos Palhalmi**⁴, **Tzu Hung Chung**¹³, **Balazs Andras Gyorffy**¹¹, **Laszlo Orosz**¹⁴, **Amanda Demeter**⁴, **Anett Szecsi**⁴, **Eva Hunyadi-Gulyas**¹⁵, **Zsuzsanna Darula**¹⁵, **Attila Simor**¹¹, **Katalin Eder**¹⁶, **Szilvia Szabo**^{4,17}, **Vanessa Topping**^{1,2}, **Haidy El-Azzamy**^{1,2}, **Christopher LaJeunesse**^{1,2}, **Andrea Balogh**^{1,2,4}, **Gabor Szalai**^{1,2,4}, **Susan Land**⁹, **Olga Torok**¹⁴, **Zhong Dong**^{1,2}, **Ilona Kovalszky**⁶, **Andras Falus**¹⁶, **Hamutal Meiri**¹⁸, **Sorin Draghici**^{9,19}, **Sonia S. Hassan**^{1,2,3,20}, **Tinnakorn Chaiworapongsa**^{1,2,3}, **Manuel Krispin**¹³, **Martin Knöfler**²¹, **Offer Erez**^{1,2,3,22}, **Graham J. Burton**²³, **Chong Jai Kim**^{1,2,24,25}, **Gabor Juhasz**¹¹ and **Zoltan Papp**^{5*}

¹Perinatology Research Branch, Eunice Kennedy Shriver National Institute of Child Health and Human Development, National Institutes of Health, United States Department of Health and Human Services, Bethesda, MD, United States

²Perinatology Research Branch, Eunice Kennedy Shriver National Institute of Child Health and Human Development, National Institutes of Health, United States Department of Health and Human Services, Detroit, MI, United States

³Department of Obstetrics and Gynecology, Wayne State University School of Medicine, Detroit, MI, United States

⁴Systems Biology of Reproduction Lendulet Research Group, Institute of Enzymology, Research Centre for Natural Sciences, Hungarian Academy of Sciences, Budapest, Hungary

⁵Maternity Private Department, Kutvolgyi Clinical Block, Semmelweis University, Budapest, Hungary

⁶First Department of Pathology and Experimental Cancer Research, Semmelweis University, Budapest, Hungary

⁷Department of Obstetrics and Gynecology, University of Michigan, Ann Arbor, MI, United States

⁸Department of Family and Community Pediatrics, Michigan State University, East Lansing, MI, United States

Want to win \$100,000 to host your own conference?

[Suggest a Research Topic](#)

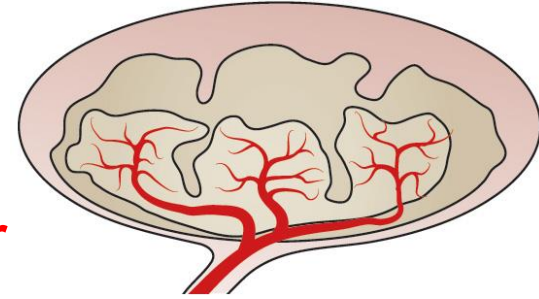
SHARE ON

Kiváltó okok

- Genetikai háttér
- Immunológiai betegség
- Metabolikus betegség

Trophoblast
inváziós zavar
/ trophoblast
működési zavar

Anti-angiogén és gyulladásoos állapot

Görcsök
Agyvérzés

Veseelégtelenség

Májelégtelenség

Véralvadási zavarok

Éretlenség
Alacsony testsúly
Retardáció

Agyvérzés

Tüdő éretlenség
Légzési problémák

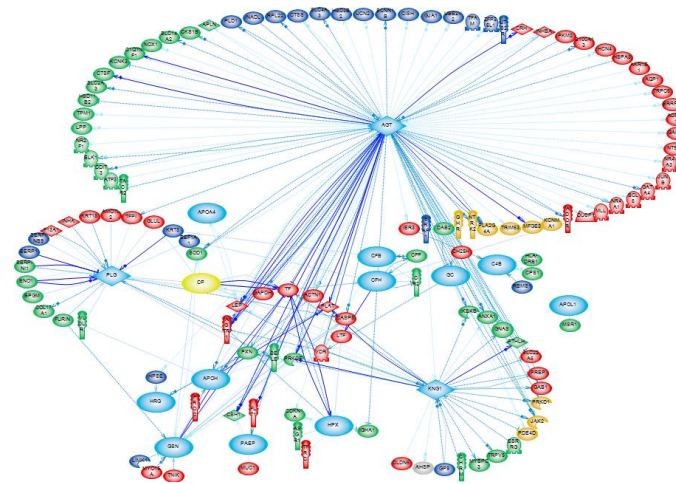
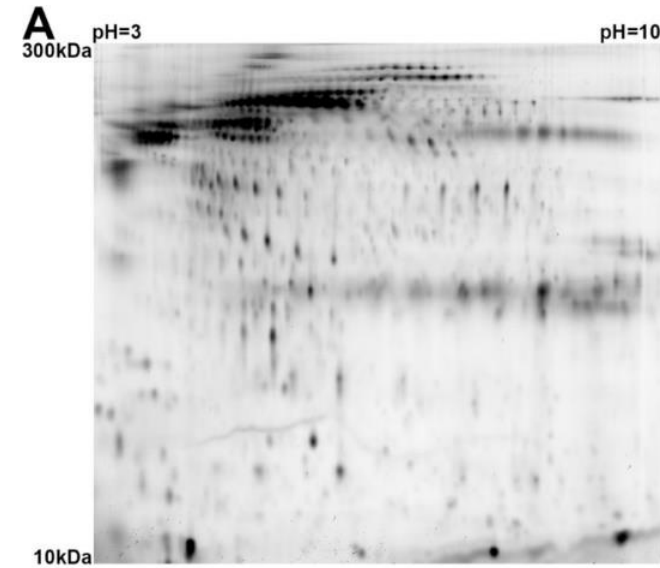
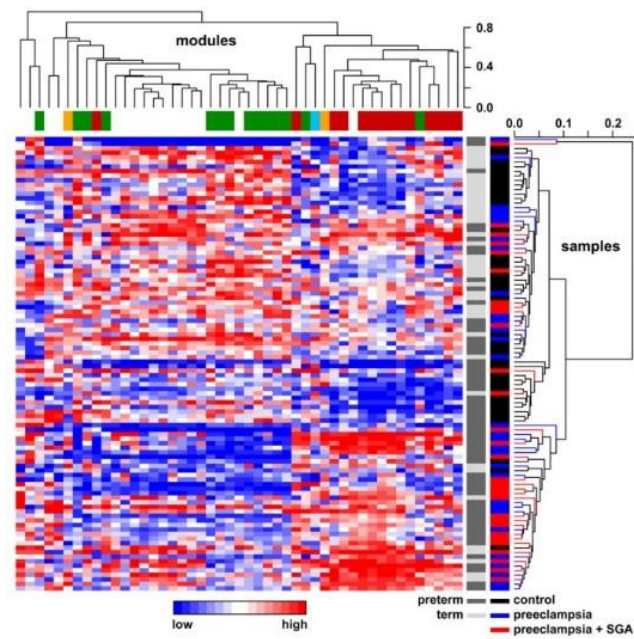
von Dadelszen P et al. Hypertens. Pregnancy, 2003, 22, 143.

ACOG practice bulletin. Diagnosis and management of preeclampsia and eclampsia. 2002. Obstet Gynecol. 2002, 99, 159.

National High Blood Pressure Education Program Working Group on High Blood Pressure in Pregnancy. Am J Obstet Gynecol, 2000, 183, S1

Rendszerbiológiai workflow

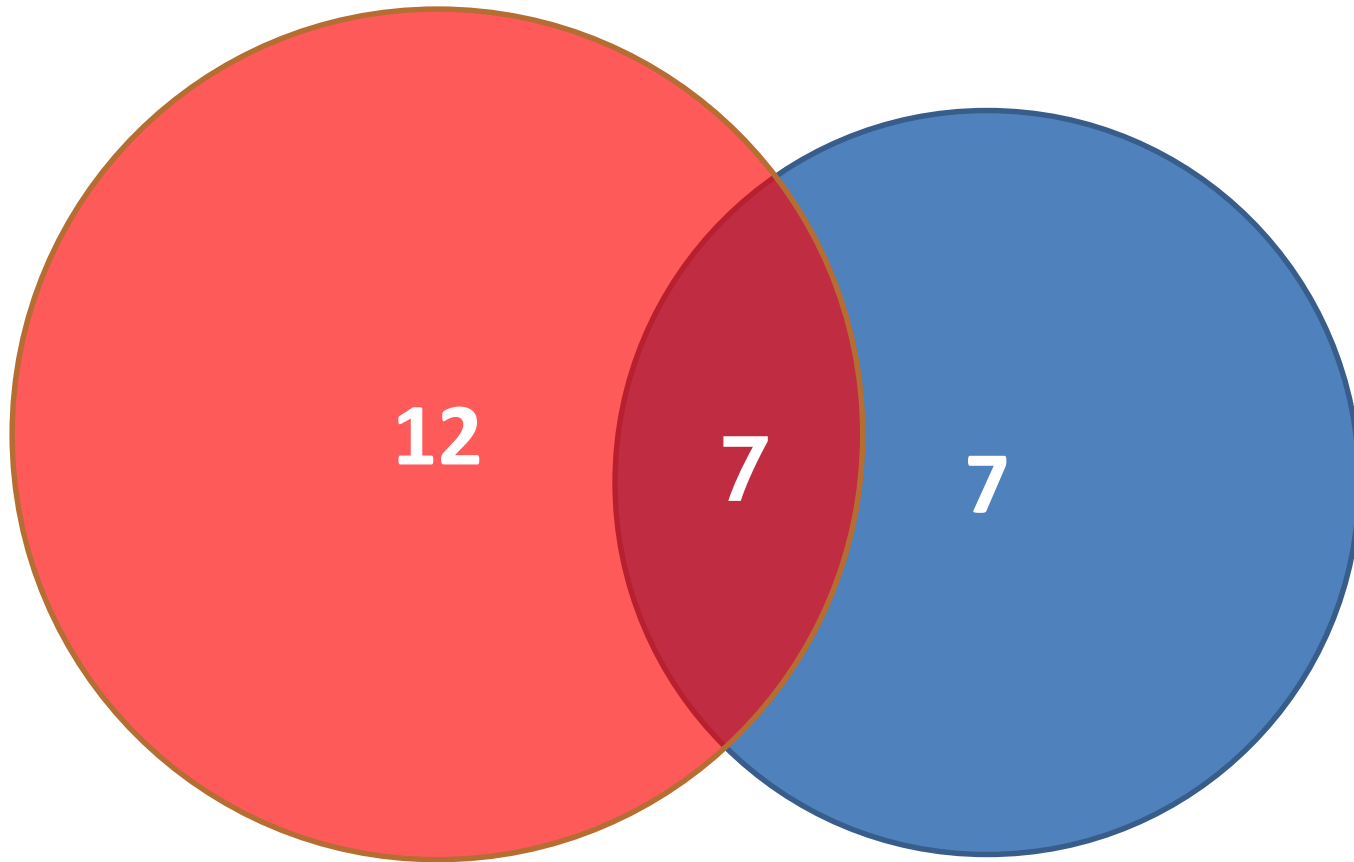

Placenta
transzkriptomika

Anyai vér
proteomika

Molekuláris hálózat analízis

Biomarkerek proteomikai azonosítása anyai vérben

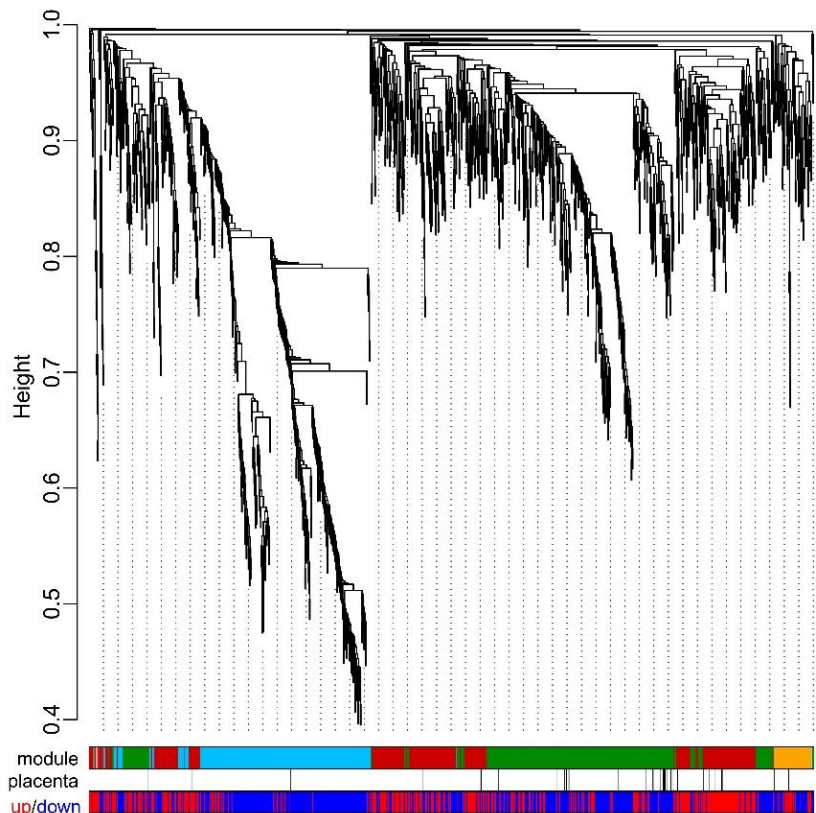

Korai preeclampsia

Késői preeclampsia

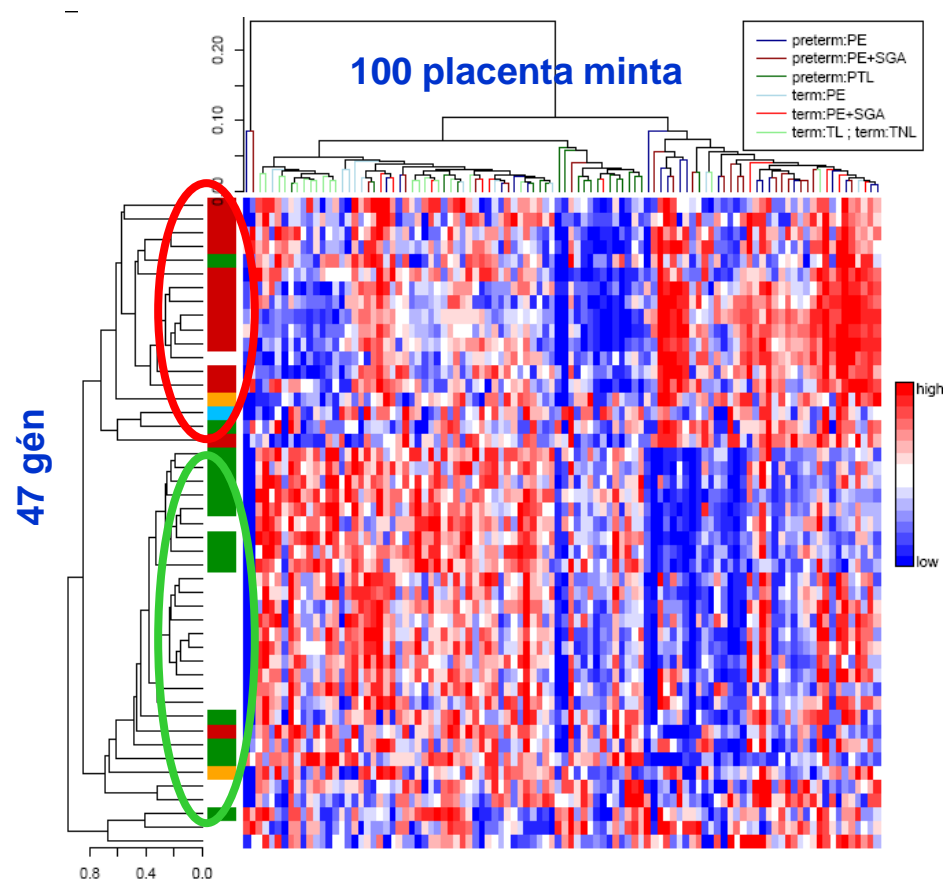
Betegséggel kapcsolt génmodulok azonosítása placentában

Weighted gene co-expression network analysis (microarray)

- 1409 differenciáltan expresszált gén
- 4 fő gén modul

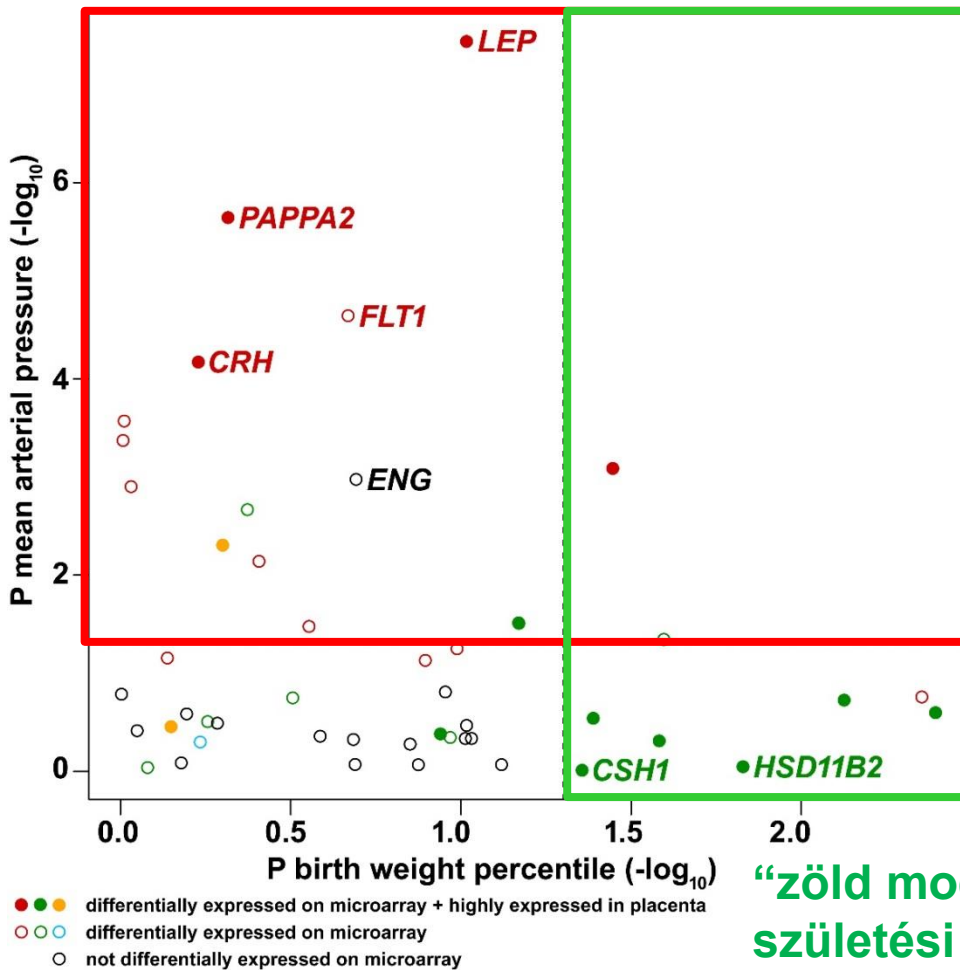
Unsupervised clustering (qRT-PCR)

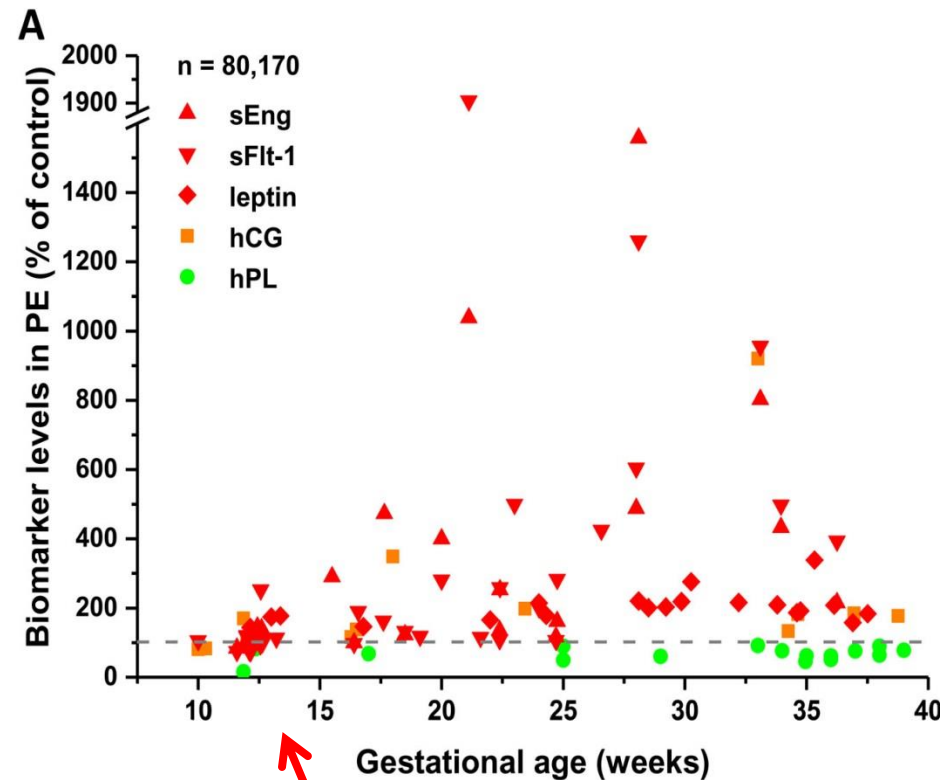
- „piros” és „zöld” génmodulok validálása

A génmodulok működése már koraterhességben változik

“piros modul”: vérnyomás

Virtuális “liquid biopsy”

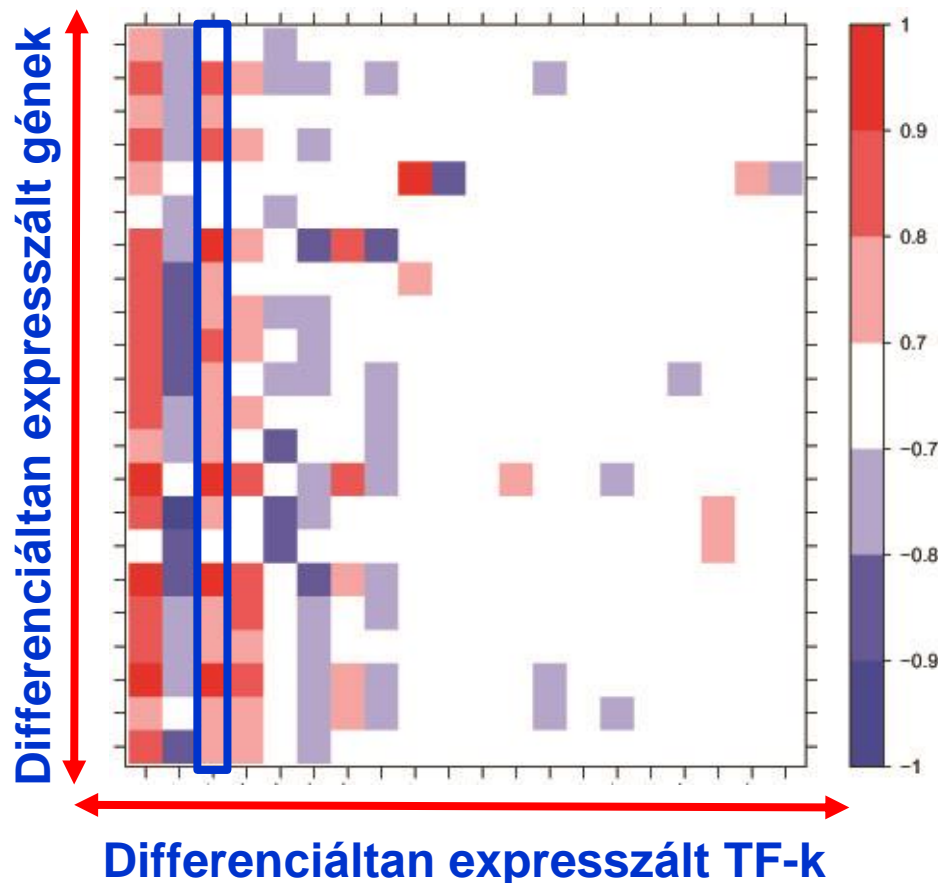

Első trimeszterbeli kórfolyamatok

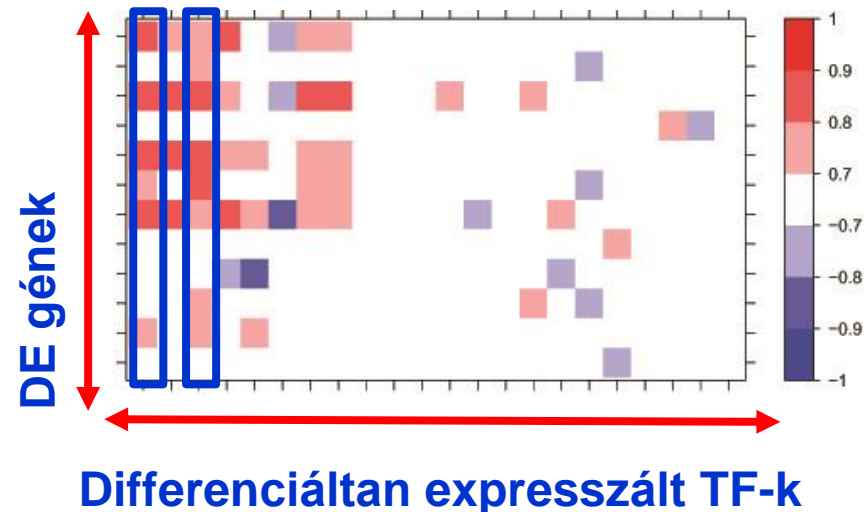
Hub transzkripciós faktorok befolyásolják a génmodulok működését

“zöld modul”: születési súly

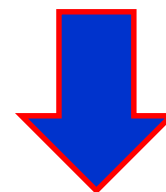
ZNF554

“piros modul”: vérnyomás

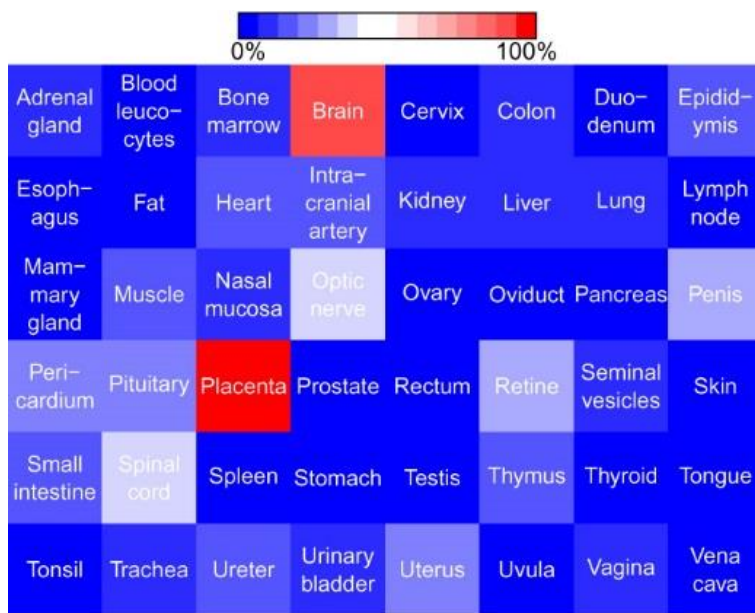

Hub transzkripciós faktorok

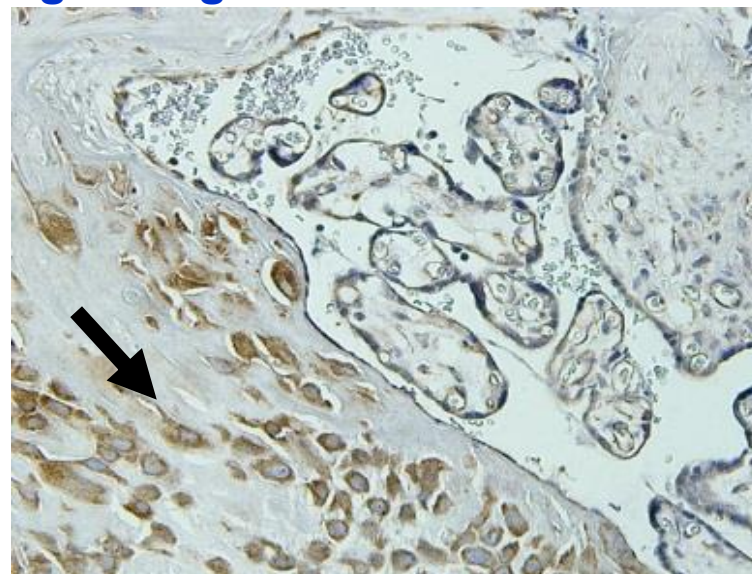

Downstream útvonalak
in vitro modellezése

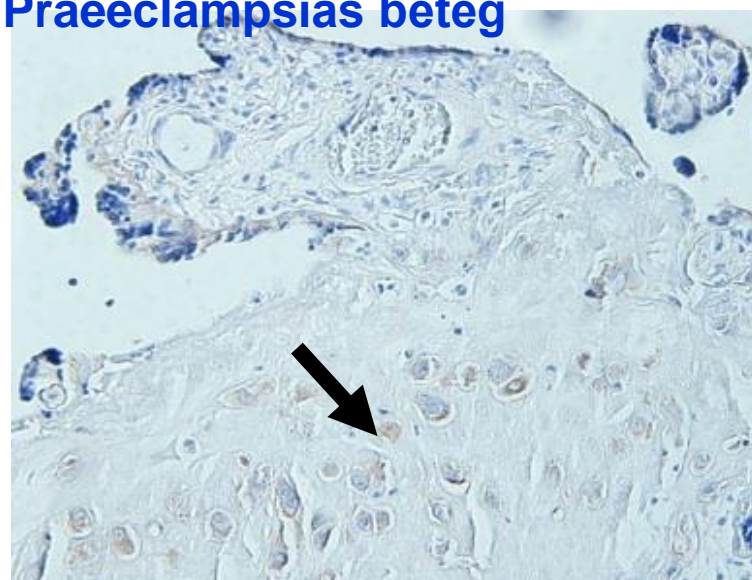
ZNF554 újonnan leírt trophoblast inváziós útvonalat szabályoz

Egészséges terhes

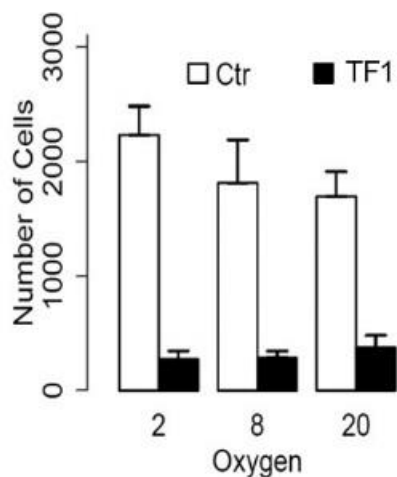
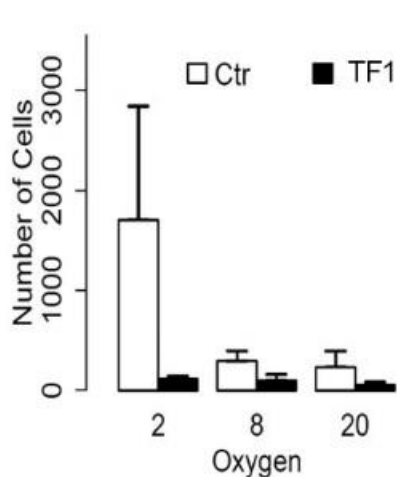

Praeclampsziás beteg

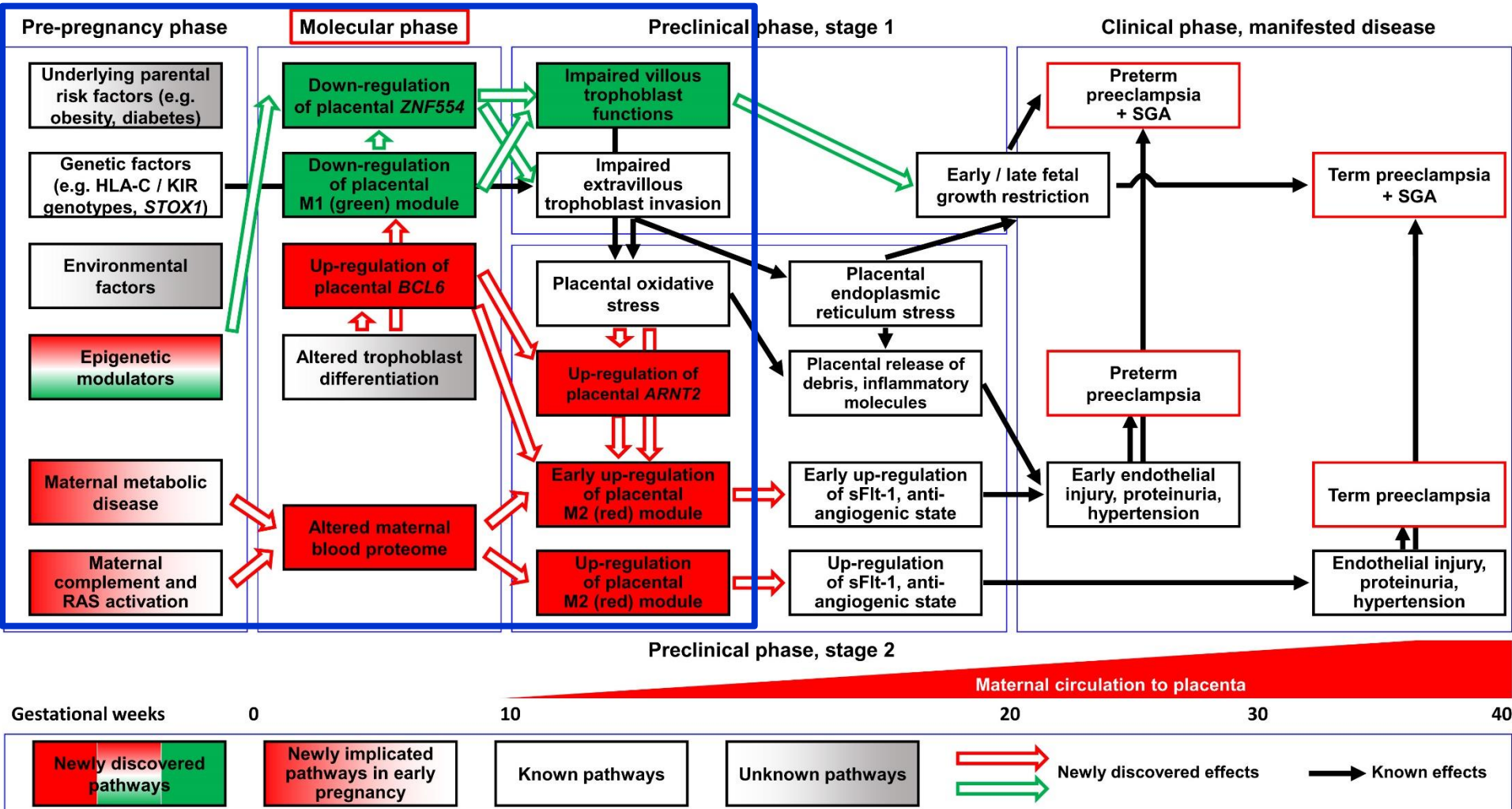

Inváziós assay

Migrációs assay

Preeclampsia patológiás útvonalainak azonosítása

Köszönetnyilvánítás

MTA TTK

MTA TTK vezetősége
Prof. Závodszy Péter
Prof. Buday László
Munkacsoport tagjai

Semmelweis Egyetem

Prof. Matolcsy András
Prof. Kovalszky Ilona

ELTE

Prof. Juhász Gábor
Prof. Matkó János
Prof. Kacs Kovics Imre
Dr. Kékesi Katalin

Maternity Klinika

Prof. Papp Zoltán
Dr. Hupuczki Petronella

Debreceni Egyetem

Prof. Török Olga
Dr. Orosz László

Győri Petz Aladár Kórház

Dr. Nagy Sándor

National Institutes of Health - Wayne State University

Prof. Roberto Romero
Prof. Offer Erez
Dr. Adi L. Tarca
Dr. Yi Xu

Zymo Research Corporation

Dr. Larry Jia

Kiemelt támogatók:

Lendület program

Együttműködő partnerek:

Köszönöm a figyelmet!

